

Historische wandelroute Eerde

“D’Eerd behelst eene korte en redelijk wel met huizen bezoomde Straat”, zo omschreef Koster Brock uit Sint-Oedenrode het dorp in 1824. Laat je meevoeren naar het Eerde van weleer tijdens deze wandelroute. In Eerde vertellen speciale attentietegels de verhalen van toen. De bijzondere band met Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode blijkt ook in het buitengebied. Deze route voert je langs alle historische plekken.

Deze wandelroute is ontwikkeld door Heemkundekring Vehchele.

Attentietegels liggen alleen in de bebouwde kom van Eerde, niet in het buitengebied.

De teksten van de locaties in het buitengebied (locatie 5 t/m 7 en 9 en 10) zijn weergegeven op pagina 5 en 6.

Wandelroute - lengte 6,4 km

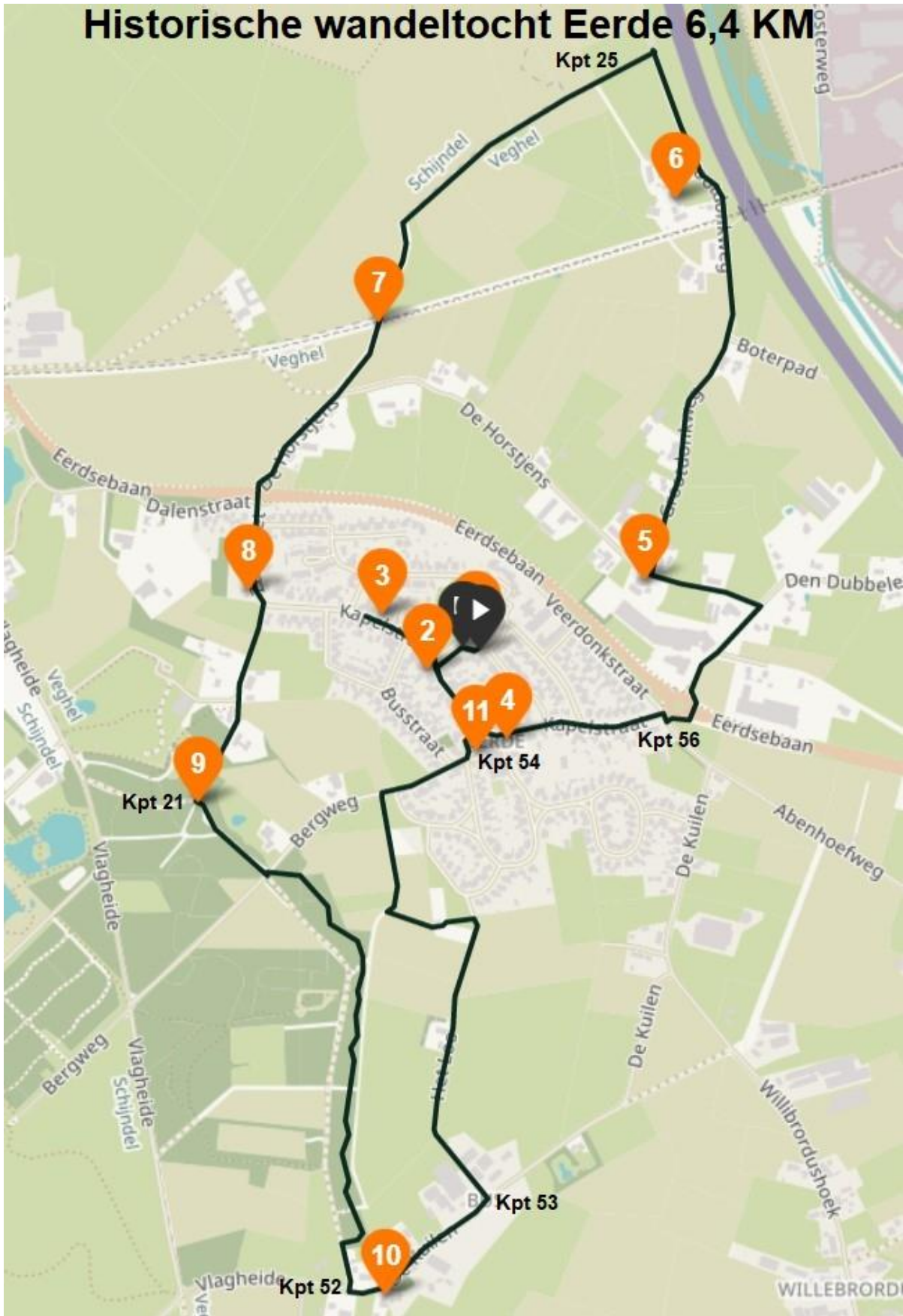
Startpunt: Capellevelt, 5466 Eerde bij de kerk

- Op de hoek van het Sint-Antoniusplein ligt item 1 “Kerk van Sint-Antonius Abt (1871) bij de Proostdije”.
- U gaat hier rechtsaf richting molen.
- Na 80 meter bij huisnummer 59 ligt item 3 “Woonhuis familie Van Dam (1901) bij de Scheijtsloop”.
- U neemt de route terug richting Sint-Antoniusplein.
- Bij huisnummer 46 ligt item 2 “t Hooghuys (1885) en de Soel”.
- Net voor het Sint Antoniusplein bij huisnummer 24 ligt item 4, dit was de “Onderwijzerswoning (1891-1970) of Schoolhuys”.
- U loopt verder richting de rotonde en steekt de Eerdsebaan over naar Den Dubbelen.
- Verderop gaat u linksaf naar De Horstjens.
- Op de hoek De Horstjens/Grootdonkweg bij huisnummer 2 is item 5 “Hoeve Aan het Daal (1874) op de Horstjens”.
- U gaat rechtsaf naar de Grootdonkweg.
- Na 650 meter steekt u de restanten van de spoorlijn Boxtel-Wesel (het Duits Lijntje) over.
- Na 80 meter bij huisnummer 12 bevindt zich item 6 “Hoeve Grootdonk (1583) op de Grootdonk”.
- Na 300 meter gaat u bij wandelknooppunt 25 linksaf, richting wandelknooppunt 21.
- Na 700 meter bij het voormalig Duits Lijntje komt u bij item 7 “Wachtpost 13 (1884) aan de Horstjens”.
- Na 360 meter steekt u voorzichtig de Eerdsebaan over en na 170 meter komt u bij item 8 “Sint-Antoniusmolen (1883) aan Zandvliet”.
- U volgt de Zandvliet en komt langs het Airborne-monument (Geronimo) naast de Sint-Antoniusmolen (Zandvliet 11) en gaat het bos in.
- U passeert item 9 “Vrouwkensberg in de Eerdse Bergen”. Deze is helaas niet meer zichtbaar.

- Na 370 meter gaat u bij de viersprong, bij de slagboom, linksaf en volgt u het pad langs de afrastering.
- Na 180 meter komt u bij een breed zandpad (Bergweg), deze steekt u over.
- Na 780 meter komt u bij De Kuilen, wandelknooppunt 52. Daar gaat u linksaf richting wandelknooppunt 53.
- U passeert huisnummer 18, item 10 “Boerderij (1709) op de Kuilen”.
- Na 300 meter gaat u bij wandelknooppunt 53 linksaf, Het Loo, naar wandelknooppunt 54.
- Na 530 meter gaat u het poortje door naar Natuurtuin De Eerdse Bergen.
- Na 160 meter gaat u bij de splitsing rechtsaf en na 200 meter komt u bij de Bergweg en gaat u rechtsaf, richting Sint-Antoniushoek. Daar bevindt zich item 11 “Sint Antoniuskapel (1504) in Eerde”. De contouren van de kapel zijn op het plein zichtbaar gemaakt.
- U gaat linksaf richting de kerk en dit is het einde van de wandeling.

Wandelknooppunten zijn paaltjes met geel – groene pijlen en alleen ter oriëntatie.

Historische wandeltocht Eerde 6,4 KM

Kpt = wandelknooppuntpaaltje

- 1 **Kerk van Sint-Antonius Abt (1871) bij de Proostdije**
• EEsdonkstraat 2
5466 RX Eerde
- 2 **t Hooghuys (1885) en Den Sael**
• Kapelstraat 46
5466 PD Eerde
- 3 **Woonhuis familie Van Dam (1901) bij de Scheijtsloop**
• Kapelstraat 69
5466 PB Eerde
- 4 **Onderwijzerswoning (1891-1970) of Schoolhuys**
• Kapelstraat 22
5466 PC Eerde
- 5 **Hoeve Aan het Daal (1874) op de Horstjens**
• De Horstjens 2
5466 RK Eerde
- 6 **Hoeve Grootdonk (1583) op de Grootdonk**
• Grootdonkweg 12
5466 RJ Eerde
- 7 **Wachtpost 13 (1884) op de Horstjens**
• Eerde
- 8 **Sint-Antoniusmolen (1883) aan Zandvliet**
• Zandvliet 11
5466 PL Eerde
- 9 **Vrouwkensberg in de Eerdse Bergen**
• Eerde
- 10 **Boerderij (1709) op de Kuilen**
• De Kuilen 18
5466 PN Eerde
- 11 **Sint-Antoniuskapel (1504) in Eerde**
• 5466 PK Eerde

5. Hoeve Aan het Daal (1874) op de Horstjens

De oudste bewoning in Eerde vinden we op de dekzandwelvingen -of horstjens- rond het dorp. Richting Veghel liepen deze welvingen af in het broekland De Dubbelen. De 'daling' in het landschap gaf haar naam aan de Hoeve Aan het Daal (De Horstjens 2).

Ze werd in 1874 herbouwd als een voor de Meierij zo kenmerkende langgevelboerderij, waarbij het woonhuis en de schuur onder hetzelfde dak kwamen. De ingang van de stal, schuur en woonhuis werden in de lange gevel geplaatst. Opvallend bij de Hoeve Aan het Daal is het bovenlicht met klaverbladvormen boven de voordeur.

Deze locatie (nummer 5) maakt onderdeel uit van de [wandelroute Historisch Eerde](#), die is ontwikkeld door [Heemkundekring Vehchele](#).

6. Hoeve Grootdonk (1583) op de Grootdonk

Het Adam van Mierdegasthuis was een instelling voor zieke oude mannen in de stad Den Bosch. Het onderhoud werd mede betaald uit de opbrengst van pachthoeves. Rond het jaar 1500 kocht het gasthuis verschillende landerijen in Eerde aan die de pachthoeve Grootdonk gingen vormen.

De naam Grootdonk wijst op een tamelijk grote dekzandkop in het drassige broekland.

De Hoeve Grootdonk lag binnen de gemeentsgrenzen van Veghel, maar de bewoners waren parochianen van Sint-Oedenrode. Omdat de dorpsbelasting van Sint-Oedenrode hoger was dan die van Veghel, kocht het Adam van Mierdegasthuis een stuk grond van de Veghelse gemeent en herbouwde daar de Hoeve Grootdonk. Ze betaalden vervolgens geen belasting meer aan Sint-Oedenrode. De Rooise schepbank protesteerde, maar de rechtbank van Den Bosch stelde het Adam van Mierdegasthuis in het gelijk. Vanaf dat moment waren de bewoners van de hoeve Veghelaren.

Deze locatie (nummer 6) maakt onderdeel uit van de [wandelroute Historisch Eerde](#), die is ontwikkeld door [Heemkundekring Vehchele](#).

7. Wachtpost 13 (1884) op de Horstjens

In 1878 werd de spoorlijn Boxtel-Wesel geopend door de Noord-Brabantsch-Duitse Spoorweg-Maatschappij. In de volksmond heette het Duits Lijntje. In 1881 werd de lijn tijdelijk de route voor internationale posttreinen tussen Vlissingen en Sint-Petersburg.

Bij de onbewaakte overgang aan de Horstjens in Eerde werd in 1884 Wachtpost 13 gebouwd. In 1907 werd hier een strafbaar feit gepleegd. De postrein die tegen half negen in de avond arriveerde, reed op een eikenboom die hier over het spoor was geplaatst. Gelukkig derailleurde de stoomlocomotief niet. De reizigers kwamen met de schrik vrij. Er volgde een strafrechtelijk onderzoek, waarbij inwoners van de buurt Den Berg in Wijbosch verdacht waren. De Eerste Wereldoorlog (1914-1918) maakte een einde aan het internationale treinverkeer. In 2004 werd de treinverbinding Boxtel-Veghel afgekoppeld.

Deze locatie (nummer 7) maakt onderdeel uit van de [wandelroute Historisch Eerde](#), die is ontwikkeld door [Heemkundekring Vehchele](#).

9. Vrouwkensberg in de Eerdse Bergen

Eerde wordt omringd door een reeks stuifzandduinen die bekend staan als de Eerdse Bergen. Vermoedelijk zijn de stuifduinen ontstaan in de middeleeuwen door ontbossing van de Schijndelse Heide. De overheersende westenwind blies stuifzand over de akkers. De aanplant van eiken

moest het stuifzand beteugelen. Zo ontstonden zandduinen met eikenstoven die als hakhout werden beheerd.

Er zijn nog altijd bijzonder oude eikenstoven te vinden. De stuifwallen vormden vanaf 1310 de gemeentegrens tussen Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Eén van de grenspunten tussen Veghel en Schijndel was een eikenboom op de Vrouwkensberg ten noorden van Zandvliet. Zoals andere delen van de Eerdse Bergen werd ook de Vrouwkensberg afgegraven.

Deze locatie (nummer 9) maakt onderdeel uit van de wandelroute Historisch Eerde, die is ontwikkeld door Heemkundekring Vehchele.

10. Boerderij (1709) op de Kuilen

De Kuilen danken hun naam vermoedelijk aan de kuilen die als zandafgraving in de Eerdse Bergen ontstonden. Het gebied lag binnen de gemeentegrenzen van Veghel, maar was onderdeel van de parochie Sint-Oedenrode.

De bewoners van de 18e-eeuwse kortgevelboerderij (huisnummer 14) waren dus Rooise Eerdenaren.

Heel toepasselijk werd deze boerderij waarschijnlijk gebouwd én meer dan een eeuw bewoond door de familie Van Eerd. In 1827 stelden de burgemeester van Veghel en Sint-Oedenrode de nieuwe gemeentegrenzen vast. De Kuilen werd toen onderdeel van de Gemeente Veghel en de Rooise Eerdenaren werden Veghels.

Deze locatie (nummer 10) maakt onderdeel uit van de wandelroute Historisch Eerde, die is ontwikkeld door Heemkundekring Vehchele.